

Reykjavík, 1. maí 2023

Umsögn Samtaka fyrirtækja í velferðarþjónustu (SFV) um frumvarp til laga um breytingu á lögum nr. 74/1997 um réttindi sjúklinga.

Samtök fyrirtækja í velferðarþjónustu fagna því að málið sé komið fram og telja mikilvægt að gera breytingar á lögnum til að skýra lagarammann um beytingu nauðungar. Samtökin telja málið þó þurfa áframvinnslu og eru tilbúin til að koma að henni og verða málinu til gagns á hvaða hátt sem óskað er eftir.

Eftirfarandi umsögn er í öllum meginatriðum samhljóða umsögn samtakanna sem send var á fyrri stigi málsins (20. febrúar)

Athugasemdir SFV við frumvarpið

Samráðshópur:

Í greinagerð með frumvarpinu kemur fram að skipaður hafi verið samráðshópur eftir athugasemdir um fyrri útgáfu af frumvarpinu. Þá kemur fram að þeim “samráðshópi var falið að fjalla um frumvarp út frá sjónarhorni notenda og leggja til breytingar á frumvarpinu í því augnamiði að ná breiðari sátt um málið.”. SFV gera athugasemdir við hafa ekki haft fulltrúa í þeim samráðshópi og er álit samtakanna að það sé ekki líklegt til úrbóta á þjónustu við viðkvæmustu hópa samfélagsins að gera veigamiklar breytingar á laga- og regluverki þeirrar þjónustu, án samráðs við þá sem bera ábyrgð á þjónustunni. Beyting nauðungar á hjúkrunarheimilum er ávallt neyðarúrræði sem er beytt til vernda öryggi og heilsu einstaklingsins sem um ræðir. Mat SFV er að það hefði verið til gagns fyrir vinnuna við frumvarpið að þjónustuveitendur hefðu getað veitt meiri innsýn í þau sjónarmið.

27. gr. e. – Neyðartilvik

Í 27. gr. e. *neyðartilvik* mætti koma fram að í þeim tilvikum þar sem starfsfólk heilbrigðisstofnanna telur líf sitt og/eða annarra í hættu, þá sé í þeim tilvikum heimilt að kalla til lögreglu og að lögregla hafi heimild til þess að aðstoða heilbrigðisstarfsmenn ef eðli neyðartilviksins kallar á það.

27. gr. f. – Skráning í sjúkraskrá og úrvinnslumeðferð

Í 27.gr. f er fjallað um skráningu í sjúkraskrá og teljum við afar mikilvægt að skráning sé einnig gerð í atvikaskrá í Sögukerfinu. Með slíku móti fer skráningin rafrænt til Embættis landlæknis og hægt er að nýta tölfraeðigrunn Sögukerfisins til frekari úrvinnslu atvika. Með því móti geta stofnanir líka í sinni innri úttekt, tekið út tíðni og umfang nauðungar og fjarvöktunar á stofnuninni. Þessi atvikaflokkur er ekki til í Sögukerfinu í dag og þarf því að setja hann upp. Mikilvægt er að þar séu settar inn þær breytur sem sérfræðiteymið vill fá í skráningu á beytingu nauðungar og fjarvöktunar. Slík skráning gæti auðveldað mjög ut anumhald á úrræðinu, auk þess sem það myndi auðvelda sérfræðiteyminu alla tölfraeðiúrvinnslu sem verður þá til í rauntíma.

27. gr. j. – Reglugerð um beytingu nauðungar á hjúkrunar- og dvalarheimilum

SFV leggja áherslu á að haft verði samráð við samtökin og aðra þjónustuveitendur við gerð slíkrar reglugerðar.

Aðrar athugasemdir:

- Í kaflanum um sérfræðiteymi og reyndar í öllu frumvarpinu vekur það athygli að hvergi skuli hjúkrunarfræðinga eða hjúkrunardeildarstjóra verið getið. Þetta eru þær starfsstéttir sem oftast koma að ákvörðunum og framkvæmd nauðungaraðgerða. Hjúkrunarfræðingar eru í hópi þeirra starfsstétta sem hafa gert flestar rannsóknir um efnið hérlandis og erlendis. Þekking þeirra og reynsla af nauðungaraðgerðum er því síst minni en þeirra þriggja sem sérstaklega er getið í kaflanum.
- Þar sem lögð er áhersla í frumvarpinu á að þeir sem bera ábyrgð á framkvæmd nauðungar búi yfir menntun og reynslu þá er mjög mikilvægt að nauðung, nauðungaraðgerðir og aðrir þættir sem tengjast þeim verði hluti námsfnis hjá nemum í heilbrigðisfræðum (læknanemum, hjúkrunarnemum, sjúkraliðanemum o.s.frv.).

Að síðustu þá þakka SFV fyrir tækifærið til að veita málinu umsögn og lýsa sig tilbúin til að koma að áframvinnslu þess á öllum stigum.

F.h. Samtaka fyrirtækja í velferðarþjónustu

Sigurjón Norberg Kjærnested, framkvæmdastjóri